

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: **A. R.**, narozena „X“,
bytem „X“,
zastoupena Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem,
sídlem náměstí 28. října 1898/9, 602 00 Brno,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor životního prostředí a
zemědělství,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,
zastoupen JUDr. Danielem Volákem, advokátem,
sídlem Jiráskova 413, 436 01 Litvínov,

za účasti
osoby zúčastněné
na řízení: **Statutární město Most**, IČO: 00266094,
sídlem Radniční 1, 434 69 Most,
zastoupen JUDr. Tomášem Kindlem, advokátem,
sídlem Blatenská 3218/83, 430 01 Chomutov,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2016, č. j. 1458/ZPZ/16/ODV-449.1,
JID: 70343/2016/KUUK,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 30. 6. 2016, č. j. 1458/ZPZ/16/ODV-449.1, JID: 70343/2016/KUUK, jímž bylo jako nepřípustné zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Okresního národního výboru v Mostě (dále jen „ONV“) ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183, zn. Vod/235/Tu/A-2030. Tímto rozhodnutím ONV povolil zřízení vodohospodářského díla, stavby: Rekultivace povodí lomu Vrbenský, podle projektu z července 1989, který zpracoval Hydroprojekt Praha, zak. č. 1-32-1076, archivní č. 11900/89/1. Žalobkyně se v žalobě současně domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně předeslala, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné, neboť jí upírá právo účasti ve správním řízení. Konstatovala, že absenci její aktivní legitimace k podání odvolání žalovaný dovodil z § 139 odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“, který žalobkyně chybně označila číslem 130/1974 Sb., pozn. soudu) s tím, že uživatel podle právní normy platné v roce 1989 nahrazoval v řízení o povolení stavby vlastníka. S tímto právním názorem žalovaného žalobkyně nesouhlasila. Předmětné ustanovení totiž podle žalobkyně nezakládá právo uživatele disponovat nemovitostí ve stavebním řízení namísto vlastníka, nýbrž pouze uživateli umožňuje vystupovat v řízení vedle vlastníka. Dodala, že tehdejší zákonodárce k tomu užil pojmu „podle povahy případu“. Žalobkyně poznamenala, že tehdejší právní úprava sice připouštěla existenci tzv. holého vlastnictví (např. na základě smluv podle hospodářského zákoníku), nicméně vlastnickému právu právní ochranu poskytovala, minimálně toto právo evidovala, byť je do zásadní míry omezovala. Podle žalobkyně je třeba při výkladu pojmu „podle povahy případu“ vycházet z toho, že daná faktická dispozice pozemkem, resp. jeho zásadní změna znemožňující jeho případné užívání vlastníkem, nepochybně z povahy případu předurčuje vlastníka k tomu, aby se stavebního řízení účastnil, ať již vedle uživatele, nebo sám.
3. Žalobkyně konstatovala, že uvedená úvaha žalovaného byla přinejmenším předčasná, pokud žalovaný obdobně nepostupoval i v případě dalších účastníků správního řízení a nezkoumal, zda jejich postavení v řízení bylo dáno samostatně jakožto vlastníků, nebo vedle případného uživatele – socialistické organizace. Podotkla, že osoby označené v závěru rozhodnutí ONV (MUDr. S. K. a J. L.) nepochybně musely být v obdobném postavení jako žalobkyně. Ve vazbě na výše uvedené nemůže podle žalobkyně žalovaným zvolený výklad tehdy platného stavebního zákona obstát, a to i s ohledem na tehdejší úpravu ochrany vlastnictví, vyjádřenou v čl. 10 Ústavy Československé socialistické republiky, jímž byla vyslovena nedotknutelnost vlastnictví. Žalobkyně doplnila, že dotčený pozemek byl zahradou u rodinného domu.
4. K argumentaci žalovaného ohledně okamžiku, kdy se žalobkyně měla o existenci rozhodnutí ONV dozvědět, žalobkyně poznamenala, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda tuto skutečnost žalovaný považoval za relevantní pro své rozhodnutí, či nikoli. Vysvětlila, že s originálem rozhodnutí ONV byla seznámena až v okamžiku, kdy jí byla doručena alespoň čitelná kopie daného rozhodnutí, tj. dne 16. 1. 2016 v řízení vedeném u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 17 C 349/2012. Zdůraznila, že za okamžik oznámení Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

rozhodnutí nelze brát doručení nečitelné listiny soudem v rámci uvedeného řízení. Dodala, že za platně oznámené rozhodnutí se pokládá jeho originál, s nímž se žalobkyně seznámila až v okamžiku nahlížení do správního spisu. Podle žalobkyně bylo zásadní i zjištění žalovaného, že rozhodnutí ONV nebylo opatřeno doložkou právní moci a ani žalovaný nedokázal z obsahu spisu dovodit datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, když tento údaj v podstatě jen odhadoval. Žalobkyně shrnula, že za daných okolností nebylo vůbec namístě dovozovat absenci její aktivní legitimace na základě práva užívání socialistickou organizací ve vztahu k § 139 odst. 4 stavebního zákona, neboť z hlediska současné právní úpravy by jednoznačně došlo k porušení ústavně zaručeného práva na ochranu vlastnictví. Podle žalobkyně tak rozhodnutí ONV vůbec nenabylo právní moci a důvod zamítnutí odvolání neobstál.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Popsal, že se předně zabýval otázkou účastenství žalobkyně, a proto požádal Katastrální úřad pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Most, o zaslání listin prokazujících vlastnictví pozemku v dané době a geometrického plánu, na základě kterého pozemek vznikl. Žalovaný zjistil, že dne ... nabyla A. P., narozená ..., vlastnictví mimo jiné k pozemku parc. č. „X“ v katastrálním území x, který byl v užívání socialistické organizace DVIL Komořany a od něhož byl později oddělen pozemek parc. č. „X“. Žalovaný uvedl, že postupoval podle § 14 odst. 1 zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 130/1974 Sb.“) a podle § 58 odst. 2 a § 139 odst. 4 stavebního zákona. Žalovaný dovodil, že pokud v daném případě existoval uživatel, který měl podle zvláštních právních předpisů právo a povinnost nakládat s předmětnou nemovitostí, byl ve smyslu stavebního zákona považován za vlastníka. Podle žalovaného proto oprávněným účastníkem řízení o vodohospodářském díle byl uživatel DVIL Komořany, zatímco A. P. nebyla účastníkem řízení, a účastníky řízení tak nemohou být ani její právní nástupci. Žalovaný uzavřel, že na základě těchto skutečností bylo odvolání žalobkyně zamítnuto jako nepřípustné, přičemž nebyla zkoumána ani včasnost podaného odvolání a vzhledem k uplynutí lhůt nebylo toto odvolání posuzováno ani jako podnět pro mimoodvolací řízení či pro obnovu řízení.

Replika žalobkyně k vyjádření žalovaného

6. Žalobkyně v podání ze dne 21. 12. 2016 označila za nesprávný názor žalovaného, že účastníkem stavebního řízení byl namísto vlastníka pozemku jeho uživatel, měl-li potřebné právo nebo povinnost nakládat s nemovitostí podle zvláštních právních předpisů. To podle žalobkyně nevyplývá ani z tehdy platných právních předpisů. Podotkla, že si lze představit, že v případě společenského zájmu by tehdejší správní orgán takový výklad zvolil, nicméně zdůraznila, že zásah do vlastnického práva představující ve svém důsledku zničení vlastněné věci bez vědomí vlastníka je obecně nepřípustný. Dodala, že ani v tehdejší době nebylo vlastnické právo nikdy zcela popíráno, i nadále byla zachována alespoň jeho formální evidence. Podle žalobkyně navíc žalovaným zmíněná socialistická organizace v rozhodnutí Státního notářství v Mostě ze dne 29. 8. 1989, č. j. D 1021/89-10, svým názvem neodpovídá označení účastníků v rozhodnutí ONV. V tomto rozhodnutí jsou kromě fyzických osob za účastníky řízení označeny dva subjekty, jejichž název obsahuje zkratku DVIL (Doly Vladimíra Iljiče Lenina). Žalobkyně namítala, že pokud žalovaný tvrdil, že DVIL měly právo odpovídající právu vlastnickému, resp. užívacímu, mělo to být řešeno jako Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

předběžná otázka v řízení před ONV, resp. před žalovaným. Pokud měly být DVIL účastníkem řízení, podle žalobkyně toto účastenství nezaložilo rozhodnutí státního notářství, nýbrž rozhodnutí, na jehož základě mělo být založeno užívací právo dané socialistické organizace. Žalobkyně poznamenala, že s ohledem na dvojí označení účastníků řízení je otázkou, který z nich měl v užívání pozemek právní předchůdkyně žalobkyně, zda to byl *SHD – DVIL k. p.*, nebo *SHD –DVIL – Závod ZDTS Vrbenský Technické služby Most*, z nichž jeden teoreticky byl odštěpným závodem druhého a podle § 45 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, byl subjektem práva se samostatným právem hospodaření. Žalobkyně uzavřela, že bez znalosti jednoznačného názvu užívající socialistické organizace a rozhodnutí, jímž bylo údajné právo užívání založeno, nemohl žalovaný učinit závěr o účastenství ve správním řízení.

Duplika žalovaného k replice žalobkyně

7. Žalovaný v podání ze dne 13. 1. 2017 uvedl, že otázka, zda byl uživatel oprávněným účastníkem správního řízení, je mezi žalobkyní a žalovaným sporná a k jejímu vyřešení je kompetentní toliko soud. Další námitky žalobkyně podle žalovaného nesouvisejí s předmětem řízení a žalobkyně se jimi pokouší účelově odklonit pozornost od jádra věci. Žalovaný podotkl, že otázka názvu organizace užívající pozemek nebyla předmětem zkoumání. Tím byla výhradně otázka, zda byla Anna Paulová účastníkem vodoprávního řízení, jehož výsledkem bylo vydání rozhodnutí ONV ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183. Předmětem řízení podle žalovaného nebylo ani to, jak se pozemky ve vlastnictví soukromých osob dostaly do užívání socialistické organizace. Žalovaný uzavřel, že zůstává faktem, že pozemky v užívání socialistické organizace byly, přičemž úkolem vodoprávních, resp. stavebních úřadů nebylo tyto procesy ověřovat či je považovat za předběžnou otázku ve stavebních řízeních.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

8. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření ze dne 28. 3. 2017 především tvrdila, že žalobkyně není k podání žaloby oprávněna, neboť podle § 59a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový vodní zákon“) je vlastník pozemku povinen strpět na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002 a jeho užívání, tudíž se právní situace žalobkyně rozhodnutím o žalobě nemůže nijak změnit. Osoba zúčastněná na řízení k tomu poukázala na usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3855/2015 a IV. ÚS 1911/2016 a uzavřela, že žaloba nemůže být důvodná. Osoba zúčastněná na řízení dále vysvětlila, že užívací práva socialistických organizací tvořila složitou mozaiku, podle § 3 odst. 1 vládního nařízení č. 15/1959 Sb., o opatřeních týkajících se některých věcí užívaných organizacemi socialistického sektoru, směl s věcmi v užívání disponovat jen uživatel, jiné osoby (např. vlastník) tak mohly činit jen se souhlasem okresního národního výboru. Pokud se jednalo o zemědělskou půdu, byl uživatel podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 123/1975 Sb., o užívání půdy a jiného zemědělského majetku k zajištění výroby, oprávněn měnit podstatu pozemků a čerpat z ní, přičemž podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Cz 11/86 nemohl vlastník pozemku zřídit ani věcné břemeno, to mohla učinit pouze socialistická organizace, jíž svědčilo právo užívání pozemku. Podle osoby zúčastněné na řízení je zcela nepřípadná námitka, zda měla být účastníkem řízení socialistická organizace DVIL, nebo její odštěpný závod, který neměl právní subjektivitu; DVIL byl tedy pouze jeden. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby soud žalobu zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Posouzení věci soudem

9. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tím výslovně souhlasili.
10. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů pokládá soud za nezbytné reagovat na argumentaci osoby zúčastněné na řízení, že žalobkyně není k podání žaloby oprávněna. S tímto názorem se soud neztotožnil. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[k]do tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.“ Žalobkyně podle přesvědčení soudu zcela naplnila podmínky citovaného ustanovení, neboť tvrdila, že byla na svých právech zkrácena žalobou napadeným rozhodnutím, které mimo jakoukoli pochybnost představuje rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Skutečnost, že jiný právní předpis (nový vodní zákon) ukládá vlastníkům pozemků nějaké povinnosti, tak podle názoru soudu nemůže nic změnit na tom, že žalobkyně je k podání této žaloby aktivně legitimována.
13. Soud dále směrem k žalobkyni připomíná, že soudní řízení ve správním soudnictví je ovládáno zásadou koncentrace, jež nachází svůj odraz v § 71 odst. 2 třetí větě s. ř. s., podle které „[r]ozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.“ Soud se proto může věcně zabývat jen těmi žalobními body, které byly uplatněny ve lhůtě dvou měsíců poté, kdy bylo napadené rozhodnutí žalobkyni doručeno (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.), tj. v projednávané věci do 12. 9. 2016, neboť napadené rozhodnutí bylo právnímu zástupci žalobkyně doručeno dne 12. 7. 2016. Projednání později uplatněných žalobních bodů by znamenalo nepřípustné porušení principu koncentrace řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, dostupný na www.nssoud.cz). Z těchto důvodů soud nemohl přihlížet k těm žalobním bodům, které žalobkyně nově vznesla v replice ze dne 21. 12. 2016, neboť tak učinila až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, která je podle § 71 odst. 2 s. ř. s. nejzazším limitem i pro případné rozšíření žaloby o další žalobní body. Soud se proto nemohl zabývat opožděnými námitkami žalobkyně týkajícími se označení účastníků řízení v rozhodnutí ONV a nutnosti řešit, zda měly DVIL právo odpovídající právu Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vlastnickému, resp. užívacímu, jako předběžnou otázku. Stejně tak se soud nemohl věnovat opožděné námitce, že bez znalosti jednoznačného názvu užívající socialistické organizace a rozhodnutí, jímž bylo údajné právo užívání založeno, nemohl žalovaný učinit závěr o účastenství ve správním řízení. Pouze na okraj k tomu soud dodává, že o existenci užívacího práva socialistické organizace k dotčenému pozemku není z obsahu správního spisu žádných pochyb a všechny ostatní opožděně přednesené argumenty žalobkyně jsou z hlediska účastenství Anny Paulové, které bylo v projednávané věci klíčovou právní otázkou, zcela irelevantní.

14. Poté soud přistoupil k posouzení jednotlivých včas uplatněných žalobních bodů. Nejprve považuje soud za nezbytné upozornit na to, že předmětem soudního přezkumu v dané věci je rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně jako nepřipustné. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „... rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu [zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)] není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřipustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřipustného odvolání současně potvrzováno. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 5 As 41/2009-91, publ. pod č. 2127/2010 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz, a další v něm uvedená rozhodnutí). Zdejší soud byl tak oprávněn zkoumat pouze to, zda bylo odvolání žalobkyně skutečně nepřipustné, či nikoli.
15. Soud dále připomíná, že podle § 179 odst. 1 věty první správního řádu „[ř]ízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních předpisů.“ Z citovaného ustanovení vyplývá, že pro určení relevantní právní úpravy je klíčové, zda bylo řízení pravomocně skončeno a kdy. Soud zdůrazňuje, že nepřipustné odvolání nemá žádný vliv na právní moc rozhodnutí, proti kterému směřuje. To znamená, že pokud žalovaný zamítl odvolání žalobkyně jako nepřipustné, měl současně vycházet z toho, že odvoláním napadené rozhodnutí ONV je pravomocné, tj. že řízení již bylo pravomocně skončeno a není možné aplikovat § 179 odst. 1 správního řádu, ani dokončit řízení podle dosavadních předpisů. Žalobkyně tedy podáním odvolání dne 10. 2. 2016 zahájila nové řízení za účinnosti správního řádu, a proto o něm měl žalovaný rozhodnout podle správního řádu. Vzhledem k tomu, že předchozí právní úprava obsažená v zákoně č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý správní řád“), kterou chybně aplikoval žalovaný, je naprosto srovnatelná s právní úpravou v § 92 odst. 1 správního řádu, kterou žalovaný aplikovat měl, soud shledal, že žalovaný užitím nesprávného právního předpisu nijak nezasáhl do práv žalobkyně, a proto jeho pochybení nedosahuje takové intenzity, aby bylo důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007-87, publ. pod č. 1926/2009 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz). Žalobkyně ostatně v žalobě ani nenamítala, že žalovaný v odvolacím řízení postupoval podle nesprávného právního předpisu, ani netvrdila, že by tím mohla být jakkoli poškozena na svých právech.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

16. K vlastnímu posouzení, zda bylo odvolání žalobkyně skutečně nepřípustné, soud předně podotýká, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že právní předchůdkyně žalobkyně A. P., narozená dne „X“, nabyla dne 29. 8. 1989 jako dědictví pozemky parc. č. „X“ a „X“ zapsané v pozemkové knize ve vložce č. „X“ pro katastrální území Souš, v evidenci nemovitostí evidované jako část pozemku parc. č. „X“, a část pozemku parc. č. „X“ v katastrálním území Souš. V roce 1995 byla předmětná část pozemku parc. č. „X“ geometrickým plánem č. 98-200/95 vyčleněna jako samostatný pozemek parc. č. „X“, jehož spoluvlastníkem je nyní žalobkyně. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že v usneseních Státního notářství v Mostě ze dne 29. 8. 1989, č. j. D 1020/89-13 a D 1021/89-10, na základě kterých A. P. zmíněné pozemky nabyla, je u těchto pozemků uveden údaj „*těž. surov. – ost. pl.*“ a informace, že jsou v užívání socialistické organizace DVIL Komořany.
17. Dále považuje soud za nezbytné připomenout relevantní právní úpravu účastenství ve stavebním řízení účinnou v roce 1989. Podle § 14 odst. 1 zákona č. 130/1974 Sb. platilo, že vodohospodářské orgány při řízení o věcech upravených tehdejším vodním zákonem (zákon č. 138/1973 Sb.) nebo tímto zákonem postupují podle starého správního řádu, popřípadě podle stavebního zákona, jde-li o rozhodnutí o zřízení, změně nebo zrušení vodohospodářského díla. V projednávané věci šlo mimo jakoukoli pochybnost o zřízení vodohospodářského díla, proto ONV postupoval podle stavebního zákona. Z § 59 odst. 1 stavebního zákona vyplývalo, že *„[ú]častníky stavebního řízení jsou stavebník, jakož i organizace a občané, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům nebo stavbám a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být stavebním povolením dotčeny. U staveb socialistických organizací, které si provádějí jednotlivé organizace samy pro sebe, a u staveb prováděných občany svépomocí (§ 44 odst. 2 a 3) je účastníkem stavebního řízení též osoba, která bude na návrh stavebníka vykonávat odborný dozor.“* Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že kromě stavebníka byly účastníky stavebního řízení pouze vlastníci sousedních nemovitostí nebo osoby, které měly k sousedním nemovitostem jiná práva, nikoli však vlastníci pozemků, na nichž měla stavba probíhat. Tehdejší konstrukce stavebního zákona totiž vycházela z toho, že stavebník musí prokázat své právo k pozemku, které jej opravňuje zřídit na něm požadovanou stavbu (srov. § 58 odst. 2 stavebního zákona), a proto není třeba, aby byl vlastník tohoto pozemku účastníkem stavebního řízení. Postavení účastníka řízení vlastníkům pozemků, na nichž má být prováděna stavba, nevyplývá ani ze zákona č. 130/1974 Sb., ani z tehdejšího vodního zákona (zákon č. 138/1973 Sb.).
18. Žalobkyně se mýlí, pokud se domnívá, že její právní předchůdkyně A. P. měla být jakožto vlastník pozemku, na němž byla povolována stavba, účastníkem stavebního řízení o povolení stavby vodohospodářského díla – Rekultivace povodí lomu Vrbenský, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím ONV ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183, zn. Vod/235/Tu/A-2030. Její právo být účastníkem tohoto řízení nelze dovodit ani z § 59 odst. 1 stavebního zákona, upravujícího okruh účastníků stavebního řízení, ani ze zákona č. 130/1974 Sb., ani z tehdejšího vodního zákona. Oprávnění vlastníka pozemku, na kterém měla být realizována stavba, účastnit se stavebního řízení pak podle přesvědčení soudu neplyne ani z § 139 odst. 4 stavebního zákona, který s vymezením okruhu účastníků stavebního řízení nesouvisí. Podle § 139 odst. 4 stavebního zákona platilo, že *„[p]okud se v tomto zákoně užívá pojmu ‚vlastník‘, rozumí se tím podle povahy případu i správce národního majetku nebo uživatel, který má potřebné právo nebo povinnost nakládat s nemovitostí podle zvláštních předpisů.“* Citované ustanovení tedy pouze pro účely stavebního zákona vykládalo pojem vlastník a rozšiřovalo jej i na správce národního majetku a uživatele, aniž

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

by tím jakkoli měnilo okruh účastníků stavebního řízení. Předmětné ustanovení s ohledem na tehdejší omezené vnímání vlastnického práva umožňovalo, aby stavebník ve smyslu § 58 odst. 2 stavebního zákona namísto svého vlastnického práva (nebo souhlasu vlastníka) prokázal své užívací právo, čímž vlastníka pozemku, na kterém má být realizována stavba, staví do situace, kdy pro provedení stavby není vyžadován ani jeho souhlas, ani jeho účast ve stavebním řízení.

19. Soud nepochybuje o tom, že popsaná právní úprava upřednostňující užívací právo socialistických organizací před vlastnickým právem by v dnešní době neobstála, nicméně s ohledem na princip právní jistoty nelze tehdejší normy vykládat dnešní optikou a zasahovat do právních vztahů vytvořených před více než čtvrtstoletím. Soud proto konstatuje, že pokud § 59 odst. 1 stavebního zákona nepočítal s účastí vlastníka pozemku, na kterém měla být prováděna stavba, ve stavebním řízení, nic na tom nemohl změnit ani § 139 odst. 4 stavebního zákona, který pouze vykládal pojem vlastník, a to navíc nikoli ve prospěch vlastníka. Rozhodně tedy nelze hovořit o tom, že by § 139 odst. 4 stavebního zákona předurčoval vlastníka pozemku k účasti ve stavebním řízení.
20. Argumentuje-li žalobkyně čl. 10 Ústavy Československé socialistické republiky (ústavní zákon č. 100/1960 Sb.), soud připomíná, že podle tohoto ustanovení bylo nedotknutelné osobní vlastnictví občanů ke spotřebním předmětům, zejména k předmětům osobní a domácí potřeby, rodinným domkům, jakož i k úsporám nabytým prací. Podle názoru soudu se proto uvedený článek nevztahoval na pozemky, a to tím spíše, pokud byly evidovány jako ostatní plocha sloužící pro těžbu surovin a byly v užívání socialistické organizace (k takovým pozemkům zůstávalo vlastníkovu pouze tzv. holé vlastnictví), nikoli jako zahrada u rodinného domu, jak zcela nepodloženě tvrdila žalobkyně.
21. Pokud jde o ostatní účastníky stavebního řízení, jmenovitě MUDr. S. K. a J. L., soud konstatuje, že žalobkyně svou úvahu o jejich postavení srovnatelném s ní nijak nedoložila, a jedná se tedy o pouhou spekulaci. Podle názoru soudu je právní titul, na základě kterého se tyto osoby staly účastníky stavebního řízení o povolení stavby vodohospodářského díla – Rekultivace povodí lomu Vrbenský, zcela irrelevantní, neboť nemůže nic změnit na tom, že právní předchůdkyně žalobkyně A. P. žádný právní titul k účasti v předmětném řízení neměla. Pouze na okraj soud poznamenává, že oba uvedení pánové patrně byli účastníky řízení jakožto vlastníci některé ze sousedních nemovitostí, neboť oba bydleli v ulici Národního odboje v Mostě, která se nachází v blízkosti zmíněného vodohospodářského díla; ve správním spisu ONV nicméně není založen žádný doklad, který by důvod jejich účasti ve stavebním řízení objasňoval.
22. Soud je přesvědčen o tom, že nebylo povinností žalovaného blíže zkoumat, z jakého titulu byli mezi účastníky řízení uvedeni J. L. a MUDr. S. K., a to tím spíše za situace, kdy žalobkyně ve svém odvolání ani v jeho doplnění nic takového nenamítala. Soud proto nesouhlasí s názorem žalobkyně o předčasnosti úvah žalovaného.
23. Lze tedy shrnout, že právní předchůdkyně žalobkyně A. P. neměla být účastníkem řízení o povolení stavby vodohospodářského díla – Rekultivace povodí lomu Vrbenský, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím ONV ze dne 20. 11. 1989, č. j. 1183, zn. Vod/235/Tu/A-2030, tudíž ani žalobkyni jako její právní nástupkyni nesvědčí právo účasti v předmětném řízení, ani právo napadnout uvedené rozhodnutí ONV odvoláním. Žalovaný proto rozhodl plně v souladu se zákonem, pokud odvolání podané žalobkyní vyhodnotil jako nepřípustné, když žalobkyně zjevně nebyla ani neměla být účastníkem řízení vedeného u ONV ani právní nástupkyní účastníka řízení. Za dané procesní situace je Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podle názoru soudu nepodstatné, kdy se žalobkyně o rozhodnutí ONV dozvěděla a zda na tomto rozhodnutí byla vyznačena doložka právní moci. Jen na okraj soud poznamenává, že o konkrétních dopadech rozhodnutí ONV ve vztahu k pozemku později označovanému parc. č. „X“ v katastrálním území Souš musela žalobkyně, resp. její právní předchůdkyně vědět nejpozději od roku 1992, kdy byla vodní nádrž plně napuštěna a předmětný pozemek zcela zaplaven. Na rozhodnutí ONV založeném ve správním spisu je navíc doložka právní moci vyznačena – rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 1. 1990.

24. Soud uzavírá, že žalobu vyhodnotil v mezích uplatněných žalobních bodů jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.
26. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení soud osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil. S ohledem na zavedenou praxi krajských soudů a Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2016, č. j. 4 As 56/2016-53, ze dne 14. 5. 2015, č. j. 3 As 85/2015-8, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 3 As 220/2015-49, ze dne 16. 12. 2015, č. j. 4 As 223/2015-43, ze dne 6. 10. 2015, č. j. 8 As 171/2014-67, nebo ze dne 6. 8. 2015, č. j. 10 As 43/2015-49, vše dostupné na www.nssoud.cz) zdejší soud v dané situaci nezahrnul vypořádání nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení do výroku a zabýval se jím toliko v odůvodnění tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 23. července 2019

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)